

หมวด 3
ตั๋วสัญญาใช้เงิน
(PROMISSORY NOTES)

ตั๋วสัญญาใช้เงินมีสี่ ลวดลาย และขนาดแตกต่างกัน ไปสุดแล้วแต่สถาบันใดจะเห็นว่าสมควรหรือเหมาะสมและยากแก่การปลอม มีการใช้ตั๋วสัญญาใช้เงินกันอย่างแพร่หลายในกิจการต่างๆ เช่น

1. การกู้ยืมเงินหรือรับฝากเงินจากประชาชนของบริษัทเงินทุนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ในการกู้ยืม เช่นประชาชนกู้ยืมเงินของบริษัทเงินทุน โดยมีหลักทรัพย์จำนองค้ำประกันเงินกู้ และผู้กู้ยืมจะเขียนตั๋วสัญญาใช้เงินตามแบบที่บริษัทหลักทรัพย์นั้นผลิตขึ้นแล้วมอบตัวนั้นให้บริษัทยึดถือไว้ หรือในทำนองกลับกัน ในการรับฝากเงินจากประชาชน บริษัทเงินทุนจะออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ผู้ฝากเงินยึดไว้ในระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ และกำหนดอัตราดอกเบี้ยอย่างสูงไม่เกินประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกรณีที่ประชาชนนำอสังหาริมทรัพย์ไปจำนอง หรือขายฝากกับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ก็นิยมใช้ตั๋วสัญญาใช้เงินเช่นเดียวกัน

2. การกู้ยืมเงินในหมู่พ่อค้าหรือนักธุรกิจทั่วไปหรือธนาคาร โดยที่ผู้กู้เป็นผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามจำนวนเงินที่ผู้ให้อัตราดอกเบี้ยมอบให้ผู้ให้ได้ยึดถือไว้แทนสัญญาผู้ให้กู้ อาจนำตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ เพราะโอนเปลี่ยนมือได้สะดวก ผู้ให้กู้ อาจนำตัวนั้นไปชำระให้แก่เจ้าหนี้หรือตนหรือหากร่อนเงินอาจนำตัวนั้นไปขายลดให้แก่คนอื่นหรือสถาบันการเงินอื่นๆ ได้ หนึ่ง ตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น แม้ว่าจะไม่มีข้อความว่ากู้หรือยืมเงิน ก็ใช้เงินหลักฐานแห่งการกู้ยืมได้ ตามมาตรา 953 วรรคแรก (คำพิพากษาฎีกาที่ 439/2493)

สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวกับธนาคารนั้น ลูกค้าที่ประสงค์จะกู้ยืมเงินจากธนาคารในระยะสั้นจะยื่นคำขอต่อธนาคารและออกตั๋วสัญญาใช้เงินของธนาคารนั้นนำมาขายลดให้ธนาคาร ธนาคารหักส่วนลดซึ่งได้แก่จำนวนเงินที่หักออกจากจำนวนเงินที่ลงได้ในตัวนั้น และจำนวนที่หักออกนี้คำนวณตามอัตราดอกเบี้ยที่ตกลงกันและระยะเวลาที่ตัวจะถึงกำหนด เมื่อหักส่วนลดแล้วก็จะจ่ายเงินที่เหลือให้ลูกค้าไป

3. การเข้าซื้อ ผู้ประกอบธุรกิจเข้าซื้อ โดยเฉพาะผู้เข้าซื้อจะเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารและขอสินเชื่อจากธนาคารนั้น โดยขอกู้เงินจำนวนหนึ่งจากธนาคาร โดยมีสัญญาเข้าซื้อของลูกค้าผู้เข้าซื้อมาแสดง พร้อมทั้งออกตั๋วสัญญาใช้เงินขายลดให้แก่ธนาคารยึดถือไว้ เมื่อผู้เข้าซื้อเก็บเงินจากผู้เข้าซื้อได้ก็จะนำเงินเข้าบัญชีของตนที่ฝากไว้กับธนาคาร ธนาคารก็จะหักเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินที่ยึดถือไว้เมื่อถึงกำหนด แล้วคืนตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นให้แก่ผู้เข้าซื้อ

4. การขายสินค้าเชื่อ โดยที่ผู้ซื้อสินค้าเป็นผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามมูลค่าของสินค้าเชื่อนั้นให้แก่ผู้ขายสินค้า (ทางปฏิบัติขายสินค้าเชื่อเป็นผู้จัดทำตั๋วสัญญาใช้เงินให้ผู้ซื้อสินค้าเชื่อลงนามในฐานะเป็นผู้ออกตัว) (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 986/2507)

5. การชำระพรีเมียมในการขออนุญาตส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยผู้ขออนุญาตฯ ได้สินเชื่อจากธนาคารและขอให้ธนาคารออกตั๋วสัญญาใช้เงินมีกำหนดชำระเงินภายในระยะเวลาหนึ่งให้แก่กระทรวงเศรษฐกิจที่ธนาคารแห่งประเทศไทย²⁴

6. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกหรือเนื่องจากการซื้อวัตถุดิบเพื่อการอุตสาหกรรม หรือเนื่องมาจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้ผ่อนเวลาชำระเงินให้แก่ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของตน เพื่อส่งเสริมการส่งสินค้าออกไปขายนอกประเทศ และเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีเงินทุนหมุนเวียนดีขึ้น โดยเสียดอกเบี้ยถูก อันจะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง²⁵

“ตั๋วสัญญาใช้เงิน คือ หนังสือตรา มาตรา 982 อันว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น คือหนังสือตราสารและมีข้อความของผู้ออกตัว สารซึ่งบุคคลหนึ่ง เรียกว่าผู้ออกตัว ให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวน ใช้เงินของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้รับเงินหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งหรือ ใช้ให้ตามคำสั่งจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้รับเงินหรือตามคำสั่งของผู้รับเงิน”

²⁴ เฉลิม ขงบุญเกิด , ตั๋วสัญญาใช้เงิน พิมพ์ครั้งที่ 2 (ธนบุรี: โรงพิมพ์ไทยเทอดธรรม ,2513), หน้า 5.

²⁵ เฉลิม ขงบุญเกิด, เรื่องเดียวกัน, หน้า 6.

จากบทวิเคราะห์ศัพท์ตัวสัญญาใช้เงินตามมาตรา 982 อาจแยกสาระสำคัญของตัวสัญญาใช้เงินออกเป็น 3 ประการคือ

1. เป็นหนังสือตราสาร หมายถึงเป็นหนังสือสัญญาที่กฎหมายรับรองและเป็นตราสารที่เปลี่ยนมือได้ เว้นแต่จะมีข้อห้ามเปลี่ยนมือในตัวสัญญาใช้เงิน โดยผู้ออกตัว (ตามมาตรา 917 วรรคสอง ประกอบ 985 วรรคแรก)

2. มีคำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงิน (มิใช่สิ่งของ) ให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งหรือตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง กล่าวคือเป็นคำมั่นสัญญาโดยตรงของผู้ออกตัวว่าตนเองจะเป็นผู้จ่ายเงินเองให้แก่ผู้รับเงิน มิใช่ออกเป็นคำสั่งให้คนอื่นจ่าย หากเขาไม่จ่ายจึงจะจ่ายเองดังเช่นตัวแลกเงิน (มาตรา 914) อนึ่ง ผู้รับเงินนั้นต้องเป็นบุคคลอีกคนหนึ่งมิใช่คนเดียวกับผู้ออกตัว ดังนั้นตัวสัญญาใช้เงินที่มีข้อความสัญญาว่าจะจ่ายเงินให้แก่ร้านของผู้ออกตัวเอง ย่อมไม่เป็นตัวสัญญาใช้เงินมาตรา 982 (คำพิพากษาฎีกาที่ 1245/2499)

3. คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นจำนวนเดียว เช่น เขียนข้อความในตัวสัญญาใช้เงินว่า “ข้าพเจ้า นาย ก. สัญญาจะใช้เงิน จำนวน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) แก่คุณ ข. หรือตามคำสั่ง (ของคุณ ข.) ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ลงนามในตัวสัญญาใช้เงินฉบับนี้” จะสังเกตได้ว่าผู้ออกตัวให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวน 10,000 บาทซึ่งเป็นจำนวนเดียว แต่ถ้าวสัญญาว่าจะใช้เงินให้แก่ ข. 10,000 บาท, แก่ ค. 20,000 บาท ดังนี้ไม่เป็นตัวสัญญาใช้เงิน เพราะเป็นคำมั่นสัญญาจะใช้เงินหลายจำนวน

ตัวสัญญาใช้เงิน เป็นสัญญาอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับตัวแลกเงิน แต่มีบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นคู่สัญญาเพียง 2 ฝ่าย คือ ผู้ออกตัว (Maker) และผู้รับเงิน (Payee) ผู้ออกตัวอยู่ในฐานะเป็นลูกหนี้ตามตัวนั้น และผู้รับเงินอยู่ในฐานะเป็นผู้ทรงและเป็นเจ้าหนี้ตามตัวนั้น สำหรับผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินนั้นมีความผูกพันเช่นเดียวกับผู้รับรองตัวแลกเงิน (มาตรา 986 วรรคแรกและ 937)

“รายการในตัวสัญญาใช้เงิน”

มาตรา 983 ตัวสัญญาใช้เงิน ต้องมีรายการดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

- (1) คำบอกชื่อว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงิน
- (2) คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
- (3) วันถึงกำหนดใช้เงิน
- (4) สถานที่ใช้เงิน
- (5) ชื่อ หรือยี่ห้อของผู้รับเงิน
- (6) วันและสถานที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน
- (7) ลายมือชื่อผู้ออกตัว

ตัวสัญญาใช้เงินทุกฉบับนอกจากจะต้องมีลักษณะตามบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 982 แล้ว ยังต้องมีรายการต่างๆ ปรากฏในตัวตามมาตรา 983 มิฉะนั้นย่อมไม่ถือว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงินตามมาตรา 984 วรรคแรก เว้นแต่จะตั้งด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา 984 วรรคสองถึงวรรคท้าย

(1) คำบอกชื่อว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงิน เป็นรายการสำคัญที่ต้องมี จะใช้ภาษาใดก็ได้ให้ได้รับความความเป็นตัวสัญญาใช้เงิน ถ้าไม่มีคำบอกชื่อดังกล่าว ก็ไม่ถือว่าเป็นเอกสารนั้นเป็นตัวสัญญาใช้เงิน แม้จะมีรายการอื่นๆ ที่เหลือครบถ้วนก็ตาม (มาตรา 984 วรรคแรก) แต่เอกสารนี้อาจมีผลบังคับตามกฎหมายลักษณะอื่นได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 439/2493 (ประชุมใหญ่))

(2) คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน

(2.1) คำมั่นสัญญา ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินไม่สามารถออกคำสั่งให้ใครใช้เงินแทนได้ ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินจึงต้องเป็นผู้ให้คำมั่นสัญญาว่าตนเองจะเป็นผู้ใช้เงิน จะเขียนข้อความเช่นใดก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะเป็นคำมั่นหรือเป็นสัญญาชัดเจนว่าจะใช้เงินให้ แต่ถ้าเขียนเพียงว่า I owe you หรือ I.O.U. แปลว่า “ฉันเป็นหนี้ท่าน” เช่นนี้เป็นแต่เพียงคำรับสภาพหนี้ ไม่ใช่คำมั่นสัญญาตามมาตรา 983 (2)²⁶

(2.2) อันปราศจากเงื่อนไข เช่นเดียวกับตัวแลกเงิน เพราะเงื่อนไขเป็นข้อกำหนด

²⁶ เกลิม ขงบุญเกิด, อ้างแล้ว, หน้า 9.

เหตุการณ์ในอนาคตซึ่งไม่แน่นอน (มาตรา 144) เช่น ให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินให้ต่อเมื่อตนเองขายสินค้าได้เงินพอ เป็นต้น ถือว่าเป็นการให้คำมั่นสัญญาอย่างมีเงื่อนไข ไม่มีใครกล้าเสี่ยงเข้ารับโอนตัวดังกล่าวนี้ หากตัวสัญญาใช้เงินใดมีคำมั่นสัญญาใช้เงินใดมีคำมั่นสัญญาอย่างมีเงื่อนไขแล้ว ย่อมไม่เป็นตัวสัญญาใช้เงินตามมาตรา 984 วรรคแรก

(2.3) จะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน ต้องเป็นการใช้เงินมิใช่สิ่งของหรือทองคำ ฯลฯ จะเป็นเงินไทยหรือเงินตราต่างประเทศก็ได้ จำนวนเงินนั้นต้องแน่นอน ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ จะรวมอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา 911, อัตราแลกเปลี่ยนตามมาตรา 196 ฯลฯ ควบลงไปกับจำนวนเงินนั้นก็ได้อีก การกำหนดระยะเวลาใช้เงินโดยผ่อนชำระเป็นงวดๆ แต่ละงวดเป็นจำนวนแน่นอนก็ใช้ได้ (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 986/2507 และมีคำพิพากษาฎีกาที่ 2864-2865/2519 ก็วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)

(3) วันถึงกำหนดใช้เงิน คือวันที่ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินจะต้องใช้เงินตามตัวนั้น ถ้ามิได้ระบุเวลาใช้เงินลงไว้ในตัว ให้ถือว่าพึงใช้เงินเมื่อได้เห็นตามมาตรา 984 วรรคสอง (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 575/2507)

วันถึงกำหนดใช้เงินของตัวสัญญาใช้เงิน มี 4 ประเภทตามมาตรา 913 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก คือ

(3.1) ในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้ เช่น ก. สัญญาว่าจะใช้เงินจำนวน 10,000 บาทให้แก่ ข. ในวันที่ 31 ธันวาคม 2525

(3.2) เมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้นับแต่วันที่ลงในตัวนั้น เช่น ก. สัญญาจะใช้เงินจำนวน 10,000 บาทให้แก่ ข. ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ลงในตัว

(3.3) เมื่อทวงถามหรือเมื่อได้เห็น เช่น ก. สัญญาจะใช้เงินจำนวน 10,000 บาทให้แก่ ข. เมื่อทวงถาม หรือเมื่อ ก. ได้เห็นตัวนี้

(3.4) เมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่ได้เห็น เช่น ก. สัญญาว่าจะใช้เงินจำนวน 10,000 บาทให้แก่ ข. ภายใน 30 วันนับแต่ ก. ได้เห็นตัวนี้

วันถึงกำหนดใช้เงินเป็นรายการที่มีประโยชน์สำหรับผู้ทรงเพื่อให้รู้ว่าจะมีการใช้เงินกันในวันใด และเกี่ยวกับอายุความฟ้องผู้เป็นคู่สัญญาในตัวสัญญาใช้เงิน (ดูมาตรา 1001 และ 1002)

(4) สถานที่ใช้เงิน กำหนดไว้เพื่อให้ผู้ทรงนำตัวสัญญาใช้เงินไปยื่นเพื่อให้ใช้เงินได้ ถูกต้อง สะดวก และรวดเร็ว แต่ถ้าหากมิได้เขียนสถานที่ใช้เงินไว้ ก็ให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ ออกตัวสัญญาใช้เงินนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน (มาตรา 984 วรรคสาม)

(5) ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงิน เป็นรายการสำคัญที่ต้องมี ถ้ามิได้ระบุลงไว้ในตัว สัญญาใช้เงิน บ่อมไม่เป็นตัวสัญญาใช้เงินตามมาตรา 984 วรรคแรก จะละไว้ในฐานที่เข้าใจ ไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1218/2501) ผู้ออกตัวอาจจะระบุเป็นคำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินให้ตาม คำสั่งของผู้รับเงินก็ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 986/2507) และผู้รับเงินนั้นต้องเป็นบุคคลอีกคน หนึ่งต่างหากซึ่งมิใช่เป็นคนเดียวกับผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินนั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 1245/2499)

ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน จะต้องระบุชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงินไว้เสมอ จะระบุเป็นคำมั่น สัญญาว่าจะใช้เงินแก่ผู้ถือคังเช่นตัวแลกเงิน (มาตรา 909 (6)) และเช็ค (มาตรา 988 (4)) ไม่ได้ ถ้าระบุลงไว้เช่นนั้น บ่อมไม่ถือว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงินด้วย ตามมาตรา 984 วรรคแรก เว้นแต่ว่าจะได้มีการระบุชื่อผู้รับเงินและมีคำว่า “หรือผู้ถือ” รวมอยู่ด้วย (ดูหมายเหตุท้ายคำ พิพากษาฎีกาที่ 986/2507)

(6) วันและสถานที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน

(6.1) วันออกตัวสัญญาใช้เงิน คือวันที่ เดือน ปีที่ลงในตัวสัญญาใช้เงิน แต่อาจ มีวันเวลาที่เขียนตัวสัญญาใช้เงิน (เพราะมีการออกล่วงหน้าได้) วันออกตัว มีประโยชน์ในการ คิดดอกเบี้ย ตามมาตรา 911, 985 วรรคแรก และการคำนวณนับวันถึงกำหนดใช้เงินตาม มาตรา 913 (2), 985 วรรคแรก หากมิได้ระบุลงไว้ ผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายคนหนึ่งคนใด ทำการโดยสุจริตจะจดวันตามที่ถูกต้องแท้จริงลงก็ได้ (มาตรา 984 วรรคท้าย) (ดูคำพิพากษา ฎีกาที่ 801/2520)

(6.2) สถานที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออก ภายในประเทศหรือออกมาจากต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ของผู้ทรงตามมาตรา 985 วรรคท้าย และผู้ทรงสามารถติดต่อกับผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินได้สะดวก อย่างไรก็ตามหากมิได้ระบุสถานที่ ออกตัวสัญญาใช้เงินไว้ ให้ถือว่าตัวนั้นได้ออก ณ ภูมิลำเนาของผู้ออกตัว (มาตรา 984 วรรค สี่)

(7) ลายมือชื่อผู้ออกตัว หรือลายเซ็นของผู้ออกตัวนั่นเอง เป็นรายการสำคัญที่ต้องมี และเป็นการลงลายมือชื่อจริงตามมาตรา 900 วรรคแรก จะเป็นชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อย่อ หรือชื่อ

สมมุติ ก็ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 520/2479, 1215/2500) จะเป็นภาษาต่างประเทศภาษาใดก็ได้ ขอให้ได้รับความว่าลายมือชื่อผู้ออกตั๋วเขียนลงไปนั้นเพื่อใช้เป็นเครื่องแสดงตัวผู้ออกตั๋ว (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 68/2477) หากตั๋วสัญญาใช้เงินใดไม่มีลายมือชื่อผู้ออกตั๋ว ข่อมไม่สมบูรณ์เป็นตั๋วสัญญาใช้เงินตามมาตรา 984 วรรคแรก แม้ว่าจะมีรายการอื่น ๆ ครบถ้วนก็ตาม

“รายการสำคัญใดขาดตกบกพร่อง ข่อมไม่สมบูรณ์เป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน เว้นแต่จะต้องด้วยข้อยกเว้น”

มาตรา 984 ตราสารอันมีรายการขาดตกบกพร่องไปจากที่ท่านระบุบังคับไว้ในมาตราก่อนนี้ ข่อมไม่สมบูรณ์เป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน เว้นแต่ในกรณีดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งไม่ระบุเวลาใช้เงิน ท่านให้ถือว่าพึงใช้เงินเมื่อได้เห็น

ถ้าสถานที่ใช้เงินมิได้แถลงไว้ในตั๋วสัญญาใช้เงิน ท่านให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ออกตราสารนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน

ถ้าตั๋วสัญญาใช้เงินไม่ระบุสถานที่ออกตั๋ว ท่านให้ถือว่าตัวนั้นได้ออก ณ ภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋ว

ถ้ามิได้ลงวันออกตั๋ว ท่านว่าผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายคนหนึ่งคนใดทำการโดยสุจริตจะจวันตามที่ถูกต้องแท้จริงลงก็ได้

มาตรา 984 วรรคแรก วางหลักสำคัญที่เกี่ยวข้องกับรายการสำคัญ ๆ ในตั๋วสัญญาใช้เงินตามมาตรา 983 ซึ่งได้แก่รายการที่ (1) คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน, (2) คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน, (5) ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงินและ (7) ลายมือชื่อผู้ออกตั๋ว หากขาดรายการหนึ่งรายการใดใน (1), (5) หรือ (7) หรือระบุคำมั่นสัญญาฯ ขัดแย้งกับรายการ (2) อย่างหนึ่งอย่างใด เอกสารนั้นข่อมไม่สมบูรณ์เป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน จึงนำบทบัญญัติในกฎหมายลักษณะตั๋วเงินมาใช้บังคับไม่ได้ คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องคงต้อง

บังคับกันตามมูลหนี้เดิม (มาตรา 1005) และอาจนำเอกสารนั้นไปใช้บังคับตามกฎหมาย
ลักษณะอื่นได้ (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 439/2493 (ประชุมใหญ่))

สำหรับความในวรรคสองถึงวรรคสุดท้าย เป็นข้อยกเว้นสำหรับรายการในตัวสัญญาใช้
เงินที่เหลือ คือรายการที่ (3), (4) และ (6)

ตัวอย่าง ตัวสัญญาใช้เงินขาดรายการบางรายการ (มาตรา 983 และ มาตรา 984)

(1) คำพิพากษาฎีกาที่ 1218/2501

เอกสารที่ไม่ระบุชื่อหรือยี่ห้อผู้รับเงิน ไม่เป็นตัวสัญญาใช้เงิน จะละไว้ในฐานที่เข้าใจ
ไม่ได้

หนังสือรับสภาพหนี้ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง แต่ไม่เปลี่ยนสภาพของหนี้ ไม่ทำให้
กำหนดอายุความเปลี่ยนไป

หนี้ค่าซื้อของที่พ่อค้าขายเชื่อให้พ่อค้าไปขายต่อไปมีอายุความ 2 ปี ไม่ใช่เพื่ออุตสาหกรรม
ของลูกหนี้

(2) คำพิพากษาฎีกาที่ 3340/2536

ชื่อกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 928, 940 วรรคแรก, 944, 984 วรรคสอง
, 985, 1001. พระราชบัญญัติ ถัดมา พ.ศ. 2483 มาตรา 119.

ผู้รับอวัลตัวสัญญาใช้เงินย่อมมีความผูกพันเป็นอย่างเดียวกับลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ออกตัว ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 940 วรรคแรก การฟ้องให้ผู้รับอวัลตัวสัญญาใช้เงิน
รับผิดชอบจึงต้องฟ้องภายใน 3 ปี นับแต่วันตั้งกำหนด ตามมาตรา 1001

ตัวสัญญาใช้เงินที่ไม่ได้ระบุเวลาใช้เงิน ต้องถือว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงินชนิดพึงใช้เงินเมื่อได้
เห็น ตามมาตรา 984 วรรคสองซึ่งกำหนดให้เงินของตัวสัญญาใช้เงินชนิดดังกล่าวต้องเป็นไป
ตามบทบัญญัติว่าด้วยกำหนดใช้เงินของตัวแลกเงินชนิดพึงใช้เงินเมื่อได้เห็น ตามมาตรา
944 ประกอบด้วยมาตรา 985 กล่าวคือในวันเมื่อขึ้นตัว แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นให้ใช้เงินภายใน
กำหนดเวลาซึ่งบังคับไว้เพื่อการขึ้นให้รับรองตัวเงินชนิดให้ใช้เงินเวลาใดเวลาหนึ่งภายหลังได้
เห็นนั้น สำหรับกำหนดเวลาซึ่งบังคับไว้เพื่อการขึ้นให้รับรอง ตัวเงินชนิดให้ใช้เงินในเวลาใด
เวลาหนึ่งภายหลังได้เห็น มีบัญญัติไว้ในมาตรา 928 ว่า ต้องนำตัวเงินขึ้นเพื่อรับรองภายในหก
เดือนนับแต่วันที่ลงในตัวเงินหรือภายในเวลาช้าเร็วกว่านั้นตามแต่ผู้สั่งจ่ายจะได้ระบุไว้ แสดงว่า

ผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินชนิดพึงใช้เงิน เมื่อได้เห็นอาจนำตัวขึ้นให้ผู้ออกตัวใช้เงินได้ตั้งแต่วันออกตัวซึ่งก็คือวันที่ลงในตัวแต่ละจะขึ้นให้ใช้เงินภายหลังพ้นเวลา 6 เดือน นับแต่วันที่ลงในตัวไม่ได้ กำหนดเวลาใช้เงินตามตัว สัญญาใช้เงินชนิดพึงใช้เงินเมื่อได้เห็นจึงมิได้ตั้งแต่วันที่ลงในตัวจนถึงวันครบกำหนด 6 เดือนนับแต่วันที่ลงในตัว อันเป็นวันสุดท้ายที่อาจยื่นให้ใช้เงินได้ทั้งนี้แล้วแต่ว่าจะมีการยื่นตัวให้ใช้เงินวันใด

ตัวสัญญาใช้เงินพิพาทลงวันที่ 31 มกราคม 2520 เมื่อครบกำหนด 6 เดือน นับแต่วันที่ลงในตัวคือวันที่ 31 กรกฎาคม 2520 ไม่ปรากฏว่าลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินพิพาทนำตัวไปยื่นให้ใช้เงิน จึงต้องถือว่าวันที่ 31 กรกฎาคม 2520 อันเป็นวันสุดท้ายที่อาจบังคับให้ผู้ร้องใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินพิพาทได้ เป็นวันถึงกำหนดใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินพิพาท กำหนดอายุความ 3 ปี ตามมาตรา 1001 ต้องเริ่มนับแต่วันดังกล่าวเมื่อผู้คัดค้านพึงใช้สิทธิของลูกหนี้เรียกร้องให้ผู้ร้องใช้เงินเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2530 จึงขาดอายุความตามมาตรา 1001 ผู้คัดค้านไม่มีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ร้องใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินพิพาท

ตัวอย่าง ตัวสัญญาใช้เงินที่มีค้ำประกันสัญญาอย่างมีเงื่อนไข (มาตรา 983)

คำพิพากษาฎีกาที่ 4201/2530

ข้อกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 821, 899, 983(2).

การที่จำเลยที่ 1 ขอมให้จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกนำตัว สัญญาใช้เงินของบริษัทจำเลยที่ 1 ระบุชื่อ โจทก์ เป็นผู้รับประโยชน์ ไปให้โจทก์ตรงกับคำพรรณนาของจำเลยที่ 2 ทุกประการ พร้อมทั้งให้จำเลยที่ 2 มีนามบัตรซึ่งมีรูปเครื่องหมายและตัวอักษรแสดงว่าเป็นพนักงานของบริษัทจำเลยที่ 1 ถือได้ว่าเป็นการเชิดจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 821 เมื่อปรากฏว่าโจทก์มอบเงินจำนวนตามตัว สัญญาใช้เงินนั้นให้แก่จำเลยที่ 2 แต่จำเลยที่ 2 ยักยอกเงินดังกล่าวไป จำเลยที่ 1 ก็ต้องรับผิดชอบโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้สุจริตจากการกระทำของจำเลยที่ 2 เสมือนว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทน

ข้อความตามมาตรา ประทับด้าน หลังตัว สัญญาใช้เงินที่มีใจความว่าตัว สัญญาใช้เงินจะสมบูรณ์ต่อเมื่อเชิดเรียกเก็บเงินได้เรียบร้อยแล้วนั้นเป็นข้อความที่ขัดต่อ ป.พ.พ. มาตรา 983(2) จึงไม่มีผลบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา 899 ที่ว่า ข้อความอันใด ซึ่งมีได้บัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะตัว เงิน ถ้า เขียนลงในตัว เงิน ข้อความนั้นหาเป็นผลอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ตัว เงินนั้นไม่.

ตัวอย่าง ตัวสัญญาใช้เงินชนิดให้ใช้เงินเมื่อทวงถาม (มาตรา 983 (3) , 913(3) และ 985 วรรค

วรรค 1

คำพิพากษาฎีกาที่ 1765/2536

ชื่อกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 149, 192 วรรคสอง, 913

เมื่อโจทก์จำเลยมีความประสงค์จะผูกพันกันตามตัวสัญญาใช้เงินแม้จำเลยทราบแต่แรกว่า โจทก์มีเจตนาจะฝ่าฝืนกฎหมาย แต่จำเลยก็ยังยินยอมดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์ของ โจทก์ จำเลยจึงจะยกข้ออ้างดังกล่าวขึ้นปฏิเสธความรับผิดในภายหลังไม่ได้

ตัวสัญญาใช้เงินที่จำเลยออกให้โจทก์ถึงกำหนดใช้เงินเมื่อทวงถาม แต่มีเงื่อนไขว่าหาก จำเลยยังไม่ได้รับชำระหนี้จากบริษัท ง. จนครบถ้วน โจทก์จะไม่ถอนเงินฝากตามตัวสัญญาใช้ เงินหรือไม่ โอนตัวสัญญาใช้เงินหรือสิทธิเรียกร้องตามตัวสัญญาใช้เงินให้บุคคลใด เงื่อนไข ดังกล่าวเป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์แก่จำเลยตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและ พหุณยศาสตร์ มาตรา 192 ฉะนั้นเมื่อก่อนฟ้องคดี โจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยชำระหนี้เงินตามตัว สัญญาใช้เงิน จำเลยมีหนังสือตอบโจทก์ว่า จำเลยขอชำระหนี้โจทก์ด้วยตัวสัญญาใช้เงินของ บริษัท ส. แสดงว่าจำเลยไม่ถือเอาประโยชน์แห่งเงื่อนไขอีกต่อไปแล้ว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบ ใช้เงินให้โจทก์เมื่อโจทก์ทวงถาม

“บทบัญญัติบางมาตราในตัว แลกเงินให้นำมาใช้บังคับในเรื่อง ตัวสัญญาใช้เงินเพียงเท่าที่ไม่ ขัดกับสภาพของตัวสัญญาใช้ เงิน”

มาตรา 985 บทบัญญัติทั้งหลายในหมวด 2 ว่าด้วยตัว แลกเงินดังกล่าวต่อไปนี้ ท่านให้ยกมาบังคับในเรื่องตัว สัญญาใช้เงินเพียงเท่าที่ไม่ขัดกับสภาพแห่งตราสารชนิด นี้ คือ บทมาตรา 911, 913, 916, 917, 919, 920, 922 ถึง 926, 938 ถึง 947, 949, 950, 954 ถึง 959, 967 ถึง 971.

ถ้าเป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกมาแต่ต่างประเทศ ท่านให้นำบทบัญญัติต่อไปนี้มาใช้บังคับด้วย คือบท มาตรา 960 ถึง 964, 973, 974

วรรคแรก กล่าวถึงบทบัญญัติในเรื่องตัวแลกเปลี่ยนที่นำมาใช้บังคับกับตัวสัญญาใช้เงิน
เพียงเท่าที่ไม่ขัดกับสภาพของตัวสัญญาใช้เงิน ได้แก่

มาตรา 911 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก ระบุความลงในตัวสัญญาใช้เงินให้มีการ
คิดอัตราดอกเบี้ยตามจำนวนเงินในตัวนั้นได้

มาตรา 913 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก วันถึงกำหนดใช้เงินของตัวสัญญาใช้เงิน

มาตรา 916 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก ข้อต่อสู้ที่ผู้ออกตัวและคู่สัญญาอื่น ๆ จะ
ใช้ยื่นผู้ทรงไม่ได้

มาตรา 917, 919, 920, 922-926 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก การโอนและการ
สลักหลังตัวสัญญาใช้เงิน

มาตรา 938-940 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก การอาวัลตัวสัญญาใช้เงิน

มาตรา 941-947 และ 949 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก การใช้เงินตามตัวสัญญา
ใช้เงิน

มาตรา 950, 954-958 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก การใช้เงินเพื่อแก้หนี้ในตัว
สัญญาใช้เงิน

มาตรา 959, 967-971 ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก สิทธิไต่เบี่ยของผู้ทรงตัว
สัญญาใช้เงิน

วรรคท้าย กรณีถ้าเป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกมาจากต่างประเทศและระบุให้ใช้เงินใน
ประเทศไทย ก็ต้องนำบทบัญญัติในเรื่องตัวแลกเปลี่ยนมาใช้บังคับกับตัวสัญญาใช้เงินดังกล่าวด้วย
เพียง 2 เรื่อง ได้แก่

มาตรา 960-964 ประกอบมาตรา 985 วรรคท้าย การทำคำคัดค้านและบอกกล่าวกรณี
ที่ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกมาจากต่างประเทศขาดความเชื่อถือ

มาตรา 973, 974 ประกอบมาตรา 985 วรรคท้าย การสิ้นสิทธิไต่เบี่ยของผู้ทรงตัว
สัญญาใช้เงินที่ออกมาจากต่างประเทศ หากละเลยไม่ทำคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด

ข้อสังเกต

มีบทบัญญัติในเรื่องตัวแลกเปลี่ยนหลายบทที่ไม่อาจนำไปใช้บังคับกับตัวสัญญาใช้เงินได้
เพราะเป็นการขัดกับสภาพแห่งตราสารชนิดนี้ เช่น

- (1) มาตรา 914 ไม่ใช้กับผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินและผู้สลักหลังตัวสัญญาใช้เงิน

เพราะผู้ออกตัวรับผิดตามมาตรา 900 วรรคแรก, 986 วรรคแรก และผู้สลับหลังรับผิดตาม
มาตรา 900 วรรคแรก, 967 วรรคแรก

- (2) มาตรา 918, 921 ไม่ใช้กับตัวสัญญาใช้เงินเพราะจะออกให้แก่ผู้ถือไม่ได้
- (3) มาตรา 927-937 ไม่ใช้กับตัวสัญญาใช้เงินเพราะไม่มีการรับรองตัวสัญญาใช้เงิน
- (4) มาตรา 951-953 ไม่ใช้กับตัวสัญญาใช้เงินเพราะไม่มีการรับรองเพื่อแก้หน้าในตัวสัญญาใช้เงิน
- (5) มาตรา 960-966 ไม่ใช้กับตัวสัญญาใช้เงินภายในประเทศ เพราะไม่มีการทำคำคัดค้าน เว้นแต่มาตรา 986 วรรคท้าย

๑๗๑

ตัวอย่าง การนำบทบัญญัติในตัวแลกเงินมาใช้บังคับกับตัวสัญญาใช้เงิน (มาตรา 985 วรรคแรก)

(1) คำพิพากษาฎีกาที่ 2419/2533

ชื่อกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 306, 917, 985. พระราชบัญญัติ
ล้มละลาย มาตรา 91, 94, 102.

การโอนตัวสัญญาใช้เงินที่ผู้สั่งจ่ายเขียนลงด้านหน้าว่า"เปลี่ยนมือไม่ได้" จะโอนให้กันได้แต่
โดยรูปการและด้วยผลของการโอนสามัญตาม ป.พ.พ. มาตรา 985, 917, 306 การโอนระหว่าง
ผู้โอนกับผู้รับโอนจึงต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอน มิฉะนั้นย่อมไม่สมบูรณ์ เมื่อปรากฏ
เพียงว่าตัวสัญญาใช้เงินที่ลูกหนี้เป็นผู้ออกนั้น ผู้โอนได้โอนให้เจ้าหนี้ด้วยวิธีสลับหลังและส่ง
มอบเท่านั้น การโอนดังกล่าวย่อมไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เจ้าหนี้ยังไม่เป็นผู้ทรง แม้หลังจาก
ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้แล้ว ผู้โอนจะได้ทำคำบอกกล่าวให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ทราบถึงการสลับหลังและส่งมอบตัวสัญญาใช้เงินให้เจ้าหนี้ก็หาทำให้เจ้าหนี้กลับเป็น
ผู้ทรงโดยชอบไม่ ดังนี้ เจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ และไม่
อาจนำหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินนี้ไปหักกลบลบหนี้กับหนี้ที่เจ้าหนี้เป็นหนี้ลูกหนี้ได้.

(2) คำพิพากษาฎีกาที่ 193/2536

ชื่อกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 911, 985.

ป.พ.พ. ว่าด้วยตัวสัญญาใช้เงินไม่ได้บัญญัติในเรื่องดอกเบี้ยไว้ แต่มาตรา 985 บัญญัติให้
นำเอาบทบัญญัติว่าด้วยตัวแลกเงินมาบังคับ ซึ่งหมวดดังกล่าวมาตรา 911 บัญญัติว่า ผู้สั่งจ่ายจะ
เขียนข้อความกำหนดลงไว้ว่าจำนวนเงินอันจะพึงใช้นั้นให้คิดดอกเบี้ยด้วยก็ได้ และกรณีเช่นนั้น

ถ้ามิได้กล่าวลงไว้เป็นอย่างอื่น ดอกเบี้ยย่อมคิดแต่วันที่ลงในตัวเงิน ดังนี้ เมื่อตัวสัญญาใช้เงิน พิพาทได้กล่าวถึงเรื่องการคิดดอกเบี้ยไว้เป็นอย่างอื่น จึงต้องคิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2517 อันเป็นวันที่ลงในตัวสัญญาใช้เงินนั้นเป็นต้นไป หาใช่ตั้งแต่วันที่ กำหนดใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินไม่.

(3) คำพิพากษาฎีกาที่ 5328/2537

ชื่อกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 161 (เดิม), 913, 944, 985, 1001.
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง.

ตัวสัญญาใช้เงินพิพาทได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าจำเลยที่ 1 สัญญาจะใช้เงินจำนวน 8,000,000 บาท แก่โจทก์เมื่อทวงถาม จึงเห็นได้ว่าวันถึงกำหนดใช้เงินของตัวสัญญาใช้เงินพิพาท หมายถึงวันที่โจทก์ทวงถามให้ใช้เงินตามความในตอนต้นของมาตรา 913(3) เท่านั้น ไม่มีทางที่จะแปลว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงินชนิดให้ใช้เงินเมื่อใดเห็นแต่อย่างใด

ตัวสัญญาใช้เงินที่ให้ใช้เงินเมื่อทวงถามมีความหมายและผลบังคับต่างกับตัวสัญญาใช้เงินเมื่อใดเห็น ฉะนั้นตัวสัญญาใช้เงินพิพาทซึ่งระบุให้ใช้เงินเมื่อทวงถาม จึงไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของ มาตรา 944 ประกอบด้วยมาตรา 985 วรรคแรก ที่จะต้องนำตัวขึ้นเพื่อให้ใช้เงิน ภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงในตัว

ตัวสัญญาใช้เงินพิพาทเป็นตัวสัญญาใช้เงินชนิดให้ใช้เงินเมื่อทวงถามวันที่โจทก์ทวงถามคือ วันที่ 4 กันยายน 2528 จึงเป็นวันเริ่มต้นถึงกำหนดใช้เงิน เมื่อวันสุดท้ายแห่งอายุความเป็น วันอาทิตย์ที่ 4 กันยายน 2531 ซึ่งเป็นวันหยุดก็ต้องนับวันที่เริ่มทำงานใหม่เข้าด้วยตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 161(เดิม) โจทก์ฟ้องคดีนี้ในวันที่ 5 กันยายน 2531 จึงยังไม่พ้นเวลาสามปี คดีโจทก์ไม่ขาดอายุความตาม มาตรา 1001

จำเลยฎีกาว่าตัวสัญญาใช้เงินพิพาทไม่มีมูลหนี้ แต่จำเลยทั้งสองให้การ โดยมีได้ยกประเด็นข้อ นี้เป็นข้อต่อสู้ ศาลชั้นต้นจึงไม่ได้กำหนดเป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ แม้ศาลชั้นต้นและศาล อุทธรณ์จะยกขึ้นวินิจฉัย ก็เป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นข้อต่อสู้ ถือว่าเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากัน มาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง

**“ความรับผิดของผู้ออกตั๋วสัญญา
ใช้เงิน รับผิดอย่างเดียวกันกับผู้
รับรองตั๋วแลกเงิน”**

**มาตรา 986 ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินย่อมต้องผูกพัน
เป็นอย่างเดียวกันกับผู้รับรองตั๋วแลกเงิน**

ตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งให้ใช้เงินในเวลาใดเวลาหนึ่ง
ภายหลังได้เห็นนั้น ต้องนำขึ้นให้ผู้ออกตั๋วจรรยา
ภายในจำกัดเวลาดังกำหนดไว้ในมาตรา 928
กำหนดเวลานี้ให้นับแต่วันจรรยาซึ่งลงลายมือชื่อผู้
ออกตั๋ว ถ้าผู้ออกตั๋วบอกปิดไม่ยอมจรรยาและลง
วันไซ้ การที่เขาบอกปิดเช่นนี้ ท่านว่าต้องทำให้
เป็นหลักฐานขึ้นด้วยคำคัดค้าน และวันคัดค้านนั้น
ให้ถือเป็นวันเริ่มต้นในการนับกำหนดเวลาแต่ได้เห็น

มาตรา 986 วรรคแรก กล่าวถึงความรับผิดของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินต้องผูกพันรับผิด
เป็นอย่างเดียวกันกับผู้รับรองตั๋วแลกเงิน ตามมาตรา 900 วรรคแรก, 937 ดังนั้นผู้ออกตั๋ว
สัญญาใช้เงินจึงต้องผูกพันในอันที่จะจ่ายเงินตามจำนวนและเนื้อความแห่งคำมั่นสัญญาใช้เงิน
ย่อมต้องรับผิดเช่นเดียวกับผู้รับรองตั๋วแลกเงิน เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนดใช้เงิน ผู้ออกตั๋ว
ต้องจ่ายเงินตามจำนวนที่ระบุไว้ในตัวนั้นแก่ผู้ทรง ผู้ออกตั๋วจะบอกปิดให้ผู้ทรงไปเรียกร้องเอา
จากลูกหนี้ในตัวคนอื่น ๆ ไม่ได้ เช่น กรณีที่ตั๋วสัญญานั้นถูกสลักหลังโอนต่อ ๆ กันไป และ
หรือมีการรับอาวัลการสลักหลัง ผู้ทรงตั๋วสัญญาใช้เงินมีหน้าที่ต้องยื่นตัวให้ผู้ออกตั๋วใช้เงิน
เสียก่อน ต่อเมื่อผู้ออกตั๋วปฏิเสธการใช้เงิน ผู้ทรงจึงจะใช้สิทธิไล่เบี้ยผู้สลักหลังและผู้รับอาวัล
ได้ (ดูมาตรา 959 ก) ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก) แต่ผู้ทรงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นตัวสัญญา
ใช้เงินนั้นให้ผู้ออกตั๋วรับรองหรือทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงิน ผู้ทรงก็มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ใน
ตั๋วสัญญาใช้เงินทุกคนรับผิดตามตัวได้ (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 622/2498)

วรรคท้าย แต่กรณีเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งระบุให้ใช้เงินในเวลาใดเวลาหนึ่งภายหลังได้
เห็นตามมาตรา 913 (4) ประกอบมาตรา 985 วรรคแรก เช่น ก. สัญญาว่าจะใช้เงิน จำนวน
10,000 บาทให้แก่ ข. ภายใน 30 วันนับแต่ ก. ได้เห็นตัวนี้ ทราบใดที่ ข. หรือผู้ทรงคนอื่น
ไม่นำตัวนี้ไปให้ ก. ผู้ออกตั๋วได้เห็น ระยะเวลา 30 วันก็ไม่อาจคำนวณนับได้ ย่อมไม่มีทางที่
จะทราบวันถึงกำหนดใช้เงินตามตัวฉบับนี้ได้ ดังนี้ กฎหมายจึงกำหนดหน้าที่ให้ผู้ทรงยื่นตัวนี้

ให้ผู้ออกตั๋วฉบับรู้ ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 928 คือภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ลงใบ
ตั๋วสัญญาใช้เงิน การจกรับรู้นี้ผู้ออกตั๋วต้องลงลายมือชื่อและลงวันเดือนปีที่จกรับรู้ การนับ 30
วันให้เริ่มนับแต่วันที่จกรับรู้เป็นต้นไป ก็จะทราบวันถึงกำหนดใช้เงิน ถ้าผู้ออกตั๋วบอกปิดไม่
ยอมจกรับรู้ ผู้ทรงมีหน้าที่ต้องทำคำคัดค้าน (มาตรา 960-964) ไว้เพื่อเป็นหลักฐานและให้ถือ
ว่าวันคัดค้านนั้นเป็นวันเริ่มต้นในการนับ 30 วัน

ข้อสังเกต

ตามปกติตั๋วสัญญาใช้เงินภายในประเทศ ผู้ทรงไม่มีหน้าที่ต้องยื่นตัวให้ผู้ออกตั๋วรับรอง
และไม่มีหน้าที่ต้องทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงิน เพราะมาตรา 985 วรรคแรกมิได้บัญญัติให้นำ
บทบัญญัติดังกล่าวในเรื่องนั้น ๆ มาใช้บังคับกับตั๋วสัญญาใช้เงินด้วย ดังนั้น กรณีที่ผู้ทรงตั๋ว
สัญญาใช้เงินละเลยไม่ทำคำคัดค้านการที่ผู้ออกตั๋วไม่ยอมจกรับรู้ตามความในมาตรา 986 วรรค
ท้าย จึงไม่ทำให้ผู้ทรงสิ้นสิทธิไต่เบียดผู้สละหลักและคู่สัญญาอื่น ๆ ตามมาตรา 973 (2) และ
วรรคสอง และไม่สิ้นสิทธิที่จะเรียกร้องเอาจากผู้ออกตั๋วซึ่งต้องรับผิดชอบเหมือนผู้รับรองตั๋วแลก
เงิน เพียงแต่ผู้ทรงจะไม่สะดวกในการไต่เบียดหรือเรียกร้อง เพราะขาดหลักฐาน (คำคัดค้าน)
การบอกปิดไม่ยอมจกรับรู้ของผู้ออกตั๋ว ผู้สละหลักอื่น ๆ ไม่มีทางทราบว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น
ผู้ออกตั๋วปฏิเสธการใช้เงินแล้วหรือไม่ และวันถึงกำหนดใช้เงินเป็นวันใดกันแน่